

De stadskwekerij opnieuw uitgevonden!

Bomentuin zorgt voor betrokken buurt en scholen

Door de inkrimping van de gemeentelijke diensten werden deze kwekerijen opgeheven. In Amsterdam Zuidoost wordt dit oude concept onder invloed van de crisis opnieuw uitgevonden. Maar dan wel compleet met een eigen Twitteraccount en Facebookpagina.

Auteur: Hein van Iersel

Door de economische crisis is er sprake van grootschalige leegstand in het 800 hectare grote ontwikkelingsgebied van Amsterdam Zuidoost. Grond die verworven is door de gemeente zal op korte termijn niet ontwikkeld worden, simpelweg omdat er geen kopers voor de grond te vinden zijn. De gemeente Amsterdam is daarom op zoek naar tijdelijke bestemmingen voor deze gronden en hoopt daarmee verloedering en verpaupering te voorkomen en het gebied zo aantrekkelijk mogelijk te houden voor de huidige én toekomstige gebruikers. Dat zijn enerzijds bewoners en anderzijds medewerkers van de vele bedrijven die gevestigd zijn op Zuidoost. Naast de stadskwekerij worden op de Zuidas ook allerlei andere zaken ontwikkeld. Dit zijn bijvoorbeeld een pluktuin, projecten op het gebied van stadslandbouw en een klein kippenrondeel voor de productie van eieren. Ook op het gebied van woningbouw zijn de bakens fors verzet in Zuidoost.

Bomentuin

Teug naar de stadskwekerij. De Dienst Zuidas van de gemeente Amsterdam heeft de ontwikkeling van het ongeveer twee hectare grote terrein in het najaar van 2012 als een design & constructie-aanbesteding op de markt geplaatst.

Door schoolkinderen te betrekken bij de kweek, kan direct en indirect een grote groep mensen worden bereikt

Het idee? Laat omwonenden zien hoe laanbomen in de stad worden gekweekt. Laat ze betrokken raken bij het groen en de bomen. Een boomkwekerij was geboren. Maar wel een boomkwekerij met randvoorwaarden. Zo moet de kwekerij altijd toegankelijk zijn, zodat zichtbaar

is wat er met bomen gebeurt. Een ander uitgangspunt is betrokkenheid van buurtbewoners en vooral schoolkinderen uit de omgeving. Met een beperkt sortiment aan verplicht te kweken bomen: iepen, platanen en Gleditsia's, ging de gemeente de openbare aanbestedingsmarkt op.

Van de zeven inschrijvingen wist de combinatie van Hoek Hoveniers, Boomkwekerij Ebben BV en Cobra boomadviseurs BV de aanbesteding te winnen

Zeven bedrijven en combinaties van kwekers, hoveniers en adviesbureaus schreven in. Van de zeven inschrijvingen wist de combinatie van Hoek Hoveniers, Boomkwekerij Ebben en Cobra boomadviseurs de aanbesteding te winnen. Hoek Hoveniers is daarbij de hoofdaannemer en verzorgt aanleg en onderhoud gedurende een viertal jaren. Ebben heeft de bomen geleverd en Cobra verzorgt de communicatie rondom het concept. Ook al is het idee achter de Bomentuin geba-

seerd op de oude stadskwekerij – die ergens in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw ten onder is gegaan –, de Bomentuin wil duidelijk meer zijn dan alleen een kwekerij die bomen klaarstoomt voor een nieuwe plek in Zuidoost als de crisis voorbij is en er weer gebouwd wordt.

Communicatie belangrijk

Vanuit de aanbesteding was een zware inzet op communicatie voorgeschreven. Aan de ene kant wil de Dienst Zuidas heel graag laten zien wat groen doet, ook in de drukke Zuidas. Door schoolkinderen te betrekken bij de kweek, kan direct en indirect een grote groep mensen worden bereikt. Via scholen krijgen de kinderen lesmiddagen aangeboden. Met behulp van speciaal lesmateriaal en speurtochten door de tuin krijgen kinderen op speelse wijze aspecten van de tuin te zien. De buitenschoolklas, bestaande uit boomstammen van elders geveld bomen, met een troon voor de juf, maakt dat mogelijk. Speelobjecten zoals de klimboom en de boomstammen maken de tuin ook aantrekkelijk om er nog een keer terug te komen, liefst met de ouders.

Een moderne kwekerij kan niet zonder een eigen website met allerlei nieuwtjes (zuidasgroeit.nl). Wat zijn dat voor sokken rondom de stammen

(tegen konijnen) en waarom zet de kweker stokken bij de bomen? Het is te vinden op de site. Hierop staan ook agendaberichten en kunnen bezoekers hun reactie achterlaten.

Een moderne kwekerij kan niet zonder een eigen website met allerlei nieuwtjes (zuidasgroeit.nl)

Eetbare bomen

Volgens de oorspronkelijke tender zou de kwekerij aangeplant worden met alleen iepen, platanen en Gleditsia's, gewoon omdat dit de bomen zijn die het meest in Amsterdam worden aangeplant. De deelnemende bedrijven hebben echter op eigen initiatief het sortiment stevig uitgebreid met een aantal bijzondere bomen, waaronder eetbare soorten: appels en peren, moerbeï, kaki, appelbes en noten. Met deze bomen gegroepeerd rondom de buitenschoolklas kan de docent er eenvoudig een verhaal over vertellen. Het idee achter de combinatie is dat het project daarmee aantrekkelijker wordt voor de omgeving.

